

בעזה שיי"ת

ספר

התשובה

♦ פרשת ויצא ♦

מדריך ומורה דרך להרוצים לעלות מעלה מעלה
בדרך התשובה, שאי אפשר להגיע לתורה לשמה
בלי שיעשה תשובה מקודם.

בפרשה זו יבואר:

- א. היסורים הופכים את האדם לטוב מאוד.
יותר מהצדיק גמור.
- ב. אין עושין תשובה אלא על ידי יסורים.
- ג. יסורין מנקין החטא.
- ד. לקבל יסורים באהבה כדי שיכפרו על העוונות.
- ה. סיפור מוזעזע.

על ידי הלימוד בספר הזה יתבונן בשכלו הזך כי
יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם
הזה מכל חיי העולם הבא, וכמה שעות מימי חיי
הלכו לבטלה.

יוצא לאור שנת תשס"ו לפ"ק
ברוקלין נוא יארק

בס"ד

ספר

התשובה

והוא

סדר תיקוני תשובה הספר נדפס לזכות הרבים,

ומתחלק בחינם לכל דורש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או
כל הספר בכל לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרבות
תורה ויראת שמים בעולם ולעזור לבות אחינו בני ישראל
לתשובה שלימה.

שם המחבר לא נזכר, כי לא הבאנו בו אומר
הבא מן החדש רק דברים בשם אומרם,
וקבל האמת ממי שאמרה

תוכן העניינים

- פרשת ויצא** ה
- א.** פרק י"ד ה
- ב.** תשובה מתוך יסורים ה
- ג.** היסורים הופכים את האדם לטוב מאוד – יותר מהצדיק גמור ה
- ד.** באר מים חיים פרשת חיי שרה פכ"ד ה
- ה.** המהרהר בתשובה נקרא צדיק שמקבל היסורים בסבר פנים יפות ז
- ו.** תשב אנוש עד דכה –עד דכדוכה של נפש – מדרגה ג' בתשובה ז
- ז.** פרי צדיק פרשת וילך ושבת תשובה אות יג ז
- ח.** אין עושין תשובה אלא על ידי יסורים ח
- ט.** מדרש רבה שיר השירים א כא : ח
- י.** יסורין מנקין החטא ט
- יא.** שלייה הקדוש שער האותיות אות א' אמת ואמונה(ט) ט
- יב.** ג' מיני יסורים הם ט
- יג.** ספר עקרים מאמר רביעי פרק י"ג ט
- יד.** רואה אדם שיסורים באים עליו יפשפש במעשיו יב
- טו.** ברכות ה א יב
- טז.** רש"י יד
- יז.** תוכחה לאיוב שלא פשפש במעשיו על היסורים הבאים עליו יד

- יח.** איוב לו כג רלבי"ג..... יד
- יט.** מצוה לפרסם!..... טז
- כ.** לקבל יסורים באהבה כדי שיכפרו על העוונות..... טז
- כא.** קונטרס ספורים ומאמרים שנת תשמ"ב ארצות הברית נדפס
 ב"בית זלאטשוב" ועיין עוד מענין זה בילקוט מנחם ערך יסורים
 עמוד רכו, ובאגרא דפרקא אות קכד, ועוד..... טז
- כב.** סיפור מזעזע..... טז
- כג.** שיח שרפי קודש חלק ב' עמוד 30 אות פ"ז..... טז
- כד.** יסוד התשובה..... יז
- כה.** המשך פרק ד'..... יז
- כו.** פשפש מעשיך ותראה כל המקומות אשר פגמת..... יז
- כז.** כי יחטא ואשם אין תפילתו נכנסת ולא נשמעת..... יח
- כח.** שערי תשובה לרבינו יונה..... כ
- כט.** השער הראשון – אות יב: עֲתָה נִבְאָר עֲקָרֵי הַתְּשׁוּבָה:..... כ
- ל.** מלחמה לה' בעמלק..... כא
- לא.** אכילת חלב מביא את האדם לכפור באלוקי ישראל
 כמו שראינו אצל שבתי צבי ימח שמו וזכרו..... כא

פרשת ויצא

פרק י"ד

תשובה מתוך יסורים

היסורים הופכים את האדם לטוב

מאוד – יותר מהצדיק גמור

באר מים חיים פרשת חיי שרה פכ"ד

מאוד. אומרו מאוד יתבאר על דרך שכתבנו במקום אחר בביאור מאמר חכמינו זכרונם לברכה (עיין זלמטי כנה ט', ז' וחי) בפסוק (זלמטי א', ל"א) והנה טוב מאוד טוב זה יצר הטוב מאוד זה יצר הרע וכו' טוב זה מדת הטוב מאוד זו מדת יסורין וכו'. ותוכן הדברים הוא בסוד המבואר בדברי מרן הרב האר"י זכרוננו לברכה (זלמטי תורה ליקוטי יחזקאל) כי אלו הנשמות הנמשכין משורש הגבורות הקשות הנה כשהם מזככים ומטהרין את עצמם על צד הנכון הם יותר גדולים בערך מהנשמות הנמשכין משורש החסדים. ולעתיד לבוא יהיה העבודה בבית המקדש בלויים שהם שורש הגבורה ולא בכהן שהוא שורש החסד. כי עתה קודם התיקון, שורשי החסדים גדול הוא, שהוא יותר רחוק מן החיצונים, וקרובים אל הקדושה, ויותר נקל להם לעבוד את בוראן. מה שאין כן שורשי הגבורות החיצונים קרובים אליהם כי יניקתם מהם והם קרובים לחטוא ביותר. ועל כן עתה נקראים קטנים בערך, מה שאין כן לעתיד כשרוח הטומאה יעבור מן הארץ ואלו שורשי הגבורות יוטהרו ויזדככו אז יהיו הם במעלה העליונה ולהם משפט הבכורה וכו' עיין שם:

ובזה תדע ותבין אשר כל הדברים החזקים הנמשכים משורש הגבורות כשיצאו ויטהרו מרע הנאחז בהן ומתהפכין לטוב אז המה טובים מאוד, יותר מהטוב אשר מתחילתו טוב הוא. וזה סוד אומרם זכרונם לברכה (סנהדרין ל"ט). במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד שנאמר (ישעיה נ"ז, כ') שלום שלום לרחוק ולקרוב. לרחוק ברישא

והזדרא לקרוב. כי זה שהיה רחוק והיה בבחינת הרע והגבורות הקשות אחר כך כשמהפך עצמו לטוב, מעלתו גדולה ועצומה מהטוב בתחילתו ועל כן לרחוק ברישא וכו' כי לו משפט הבכורה כי הגבורות קדמו לחסדים כנאמר שם, ועל כן אמרו חכמינו זכרונם לברכה (נלאקסית רנה ס"ו, ד') צדיקים תחילתן יסורין וסופן שלוה. כי שלוה הבאה אחרי היסורין, שהיסורין נהפך עליהם לטוב, והגבורה לחסד, היא טובה וחזקה מאוד, יותר מהשלוה בתחילה:

ומשל קטן לזה, מבחינת האהבה שבלב האדם. שאם בטבע תולדתו מעודו הוא אוהב לה' יתברך כי נולד בטוב לא יוכל להתחזק כל כך באהבתו אהבה עזה ובערה כאש כמו מי שהיה ברע כמה עתים וזמנים ואחר כך הוא נזכר במה שעשה ומתחרט מאוד בלב נשבר ונדכה ומתחיל לברוח מן הרע שהיה בו, אז תוגדל הבערת האש בלבבו באהבה עזה ועצומה חזקה כרשפי אש ממש עד שהיה קופץ ראשו ורובו לתוך האש ממש בשביל האהבה והולך ועושה לו כל מיני סיגופים גילגול שלג וחרולים, ולישב בין הנמלים ולטבול במים הקרים תחת כפור השלג. והכל כי אהבתו בערה כאש עד שלא יחשב אצלו לא גוף ולא ממון ולא אשה ובנים, מהחיות בוערת אשר בלבבו. ואפילו ב' בחינות בעלי תשובה, אינו דומה אהבת אלו הנמשכין משורש החסדים, לאהבת אלו הנמשכים משורש הגבורות. כי אלו שהם משורש הגבורות אהבתם חזקה אהבה עזה כרשפי אש והם גדולים מאהבת שרשי החסדים כמעלת הזהב על הכסף כנודע, ומזה גופא תדע מעלת הגבורות אשר נזדככו, על החסדים. מחשיבות הזהב שנמשך משורש הגבורות, על הכסף הנמשך משורש החסדים. ובזה תשכיל ותדע אשר בכל הדברים שבעולם כן, וכן שהרע הנמשך מהגבורות כשמתהפך לטובה, אז הוא טוב מאוד מאוד. ואפשר על כן נקרא יצחק אבינו בזה"ק (חלק ג', ל"ט ע"ג) תשבחתא דאבהן כי לצד שהוא היה משורש הגבורות שנהפך לטוב היה עולה על כולנה. וזה סוד פסק תורתינו הקדושה (סנהדרין י"ג). בדיני נפשות שאם היו הסנהדרין מסכימים כולם לחייב את האיש אז יצא האיש זכאי מכל וכל מה שאין כן אם היה לפחות אחד ביניהם אומר זכאי היה נידון אחרי הרוב לחיוב כי בחינת כולו חייב הוא סוד הגבורות הטהורות והוא זכאי מכל וכל ולא נאריך. ולזה אמרו זכרונם לברכה טוב זה יצר טוב ומדת

הטוב מאוד זה יצר הרע ומדת היסורין וכו' כי בחינת הרע כשמתהפך אחר כך לטוב אז הוא טוב מאוד, יותר מהטוב. ועל כן באיוב אחרי היסורין נאמר (איוב מ"ג, י) ויוסף ה' את כל אשר לאיוב למשנה. כי נתהפך לו הרע לטוב מאוד:

המהרהר בתשובה נקרא צדיק שמקבל היסורים בסבר פנים יפות

ועל זה הדרך נמצא כי מעת שהרהר החוטא תשובה בלבו נקרא צדיק שהוא מקבל עונשי האל יתברך על חטאותיו בסבר פנים יפות, וכמו שאיתא במגילה (י"ז) על סדר י"ח ברכות כי סדרו תשובה קודם ואחר כך סליחה ואחר כך רפואה וכמו שכתוב וישוב אל ה' וירחמהו וגו' כי ירבה לסלוח, וכתוב הסולח לכל עוניכי הרופא לכל תחלואיכי, נראה כי אחר שעשה תשובה עדין צריך סליחה שיסלח לו האל ית' במעט היסורין ואחר כך ירפא מכאוביו מכל וכל, ולכן אמר בחטאים החמורים יותר ממצות עשה, כי תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר (יומא פ"ו), כי תליית התשובה הוא להגן עליו מן היסורין שהיו באים עליו על חטאותיו, ולא היו מנכין דבר מן העון בהיותו בלתי שב בתשובה, ועתה שהוא שב אינם באים עליו, ויום הכיפורים הוא חלף היסורין, (טס) ובעונות שהם חמורים יותר התשובה ויום הכיפורים תולין להגין עליו שלא ימות מיתה עצמית, והיסורין ממרקין, ואם לא היה שב בתשובה היה מת בעונות החמורים של כרת, ועתה שהוא שב אינו מת אלא שבאים עליו היסורין לנכות עונו החמור, ומשעה ששב בתשובה אפילו על עונות החמורים נקרא צדיק שהוא רוצה לקבל דינו ולנכות עונו:

תשב אנוש עד דכה – עד דכדוכה של נפש – מדרגה ג' בתשובה

פרי צדיק פרשת וילך ושבת תשובה אות יג

[יג] במדרש (נלאסית רבה פקסא כ"ג) יצא שמח וכו' פגע בו אדם הראשון אמר לו מה נעשה בדיןך אמר לו עשיתי תשובה ונתפשרתי התחיל אדם הראשון מטפח על פניו אמר כך כחה של תשובה ואני לא הייתי יודע מיד פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'. להבין מה שאמר כך כחה של תשובה דמשמע דענין תשובה נודע לו רק כוחה נעלם ממנו

ונודע לו מקין. גם מה ענין שבת לכאן שאמר הגזירה שוה דכתיב טוב להודות וכתוב מודה ועוזב. אך מצינו בפסיקתא ששאלו ישראל אם אנו עושין תשובה השם יתברך מקבל אותנו והשיב להן מתשובת קין אחאב מנשה ונינוה ועוד. ולכאורה מה שאלה הוא זו הרי מבואר בתורה כמה פעמים דתשובה מועיל. אך ישראל ידעו רק מב' מדרגות בענין תשובה או מיראה או מאהבה אבל ממדרגה הג' על ידי יסורין (עיין יומא פ"ג.) זה לא ידעו והורה להם מתשובת אחאב ומנשה שמתחלה כפרו עד שרצו לדחותן ולטורדן מעולם הבא כדאיתא בפרק (מלק) ומכל מקום על ידי היסורין עשו תשובה ונתקבלה תשובתן. ובמנשה מפורש שתשובתו היה בעת הצר לו וכן באחאב נאמר יען כי נכנע וגו'. וכן קין שיצא כגונב דעת העליונה ורק אחר שנפסק עליו נע ונד תהיה בארץ שב ורפא לו. וכן אדם הראשון היה סבור שאחר שנתעורר לשוב רק אחר שנטרד מגן עדן היה סבור שאף שפתח לו הקדוש ברוך הוא פתח של תשובה כדדרש ר"א בר כהנא (נלאקטא כנה פנאס כ"א) אין ועתה אלא תשובה שנאמר ועתה פן ישלח וגו' הוא רק כשיעשה תשובה מאהבה או מיראה. וכיון ששמע מקין שכך כחה של תשובה שמועיל אף על ידי יסורין ואני לא הייתי יודע. וזה היה חלקו של משה שאמר בתפלה של משה תשב אנוש עד דכא ודרשו זכרונם לברכה עד דכדוכה של נפש. וזה הוא על ידי השבת שהוא חלקו של משה ישמח משה במתנת חלקו. וזה שאמרו בבראשית רבה אמר ריש לקיש המזמור הזה אדם הראשון אמרו ונשתכח מדורו ובא משה וחדשו על שמו. שחידש זאת שכך גדול כחה של תשובה אפילו רק על ידי יסורין כמו שאמר תשב אנוש עד דכא:

אין עושין תשובה אלא על ידי יסורים

מדוש רבה שיר השירים א כא:

(ג) דבר אחר לריח שמניך טובים ר' אחא בשם רבי תנחום ברבי חייה שני שמנים הם שמן כהונה ושמן מלכות ורבנן אמרין שתי תורות הן תורה שבכתב ושבעל פה א"ר יודן שמן תורק שמך שמן מתגדל על כל מי שהוא עוסק בשמנה של תורה היא דעתיה דרבי יודן דאמר (טעיה י) וחובל עול מפני שמן חובל עולו של סנחריב מפני חזקיהו וסייעתו שיהיו עוסקין בשמנה של תורה דבר אחר שמן תורק שמך מה השמן הזה מר מתחלתו וסופו מתוק כך והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאד מה

השמן הזה אין משתבח אלא על ידי כתישה כך ישראל אין עושין תשובה אלא על ידי יסורין מה השמן הזה אין מתערב בשאר משקין כך ישראל אין מתערבים באומות העולם דכתיב (דנ"ס ז) ולא תתחתן בם מה השמן הזה כוס מלא אינו מזרזיף כשאר כל המשקים כך דברי תורה אין מזרזפים בדברי ליצנות מה השמן הזה כוס מלא שמן בידך ונפל לתוכו טיפה של מים ויצאת כנגדה טיפה של שמן כך אם נכנס דבר של תורה ללב יצא כנגדו דבר של ליצנות נכנס ללב דבר של ליצנות יצא כנגדו דבר של תורה מה השמן הזה מביא אורה לעולם כך ישראל אורה לעולם שנאמר (שע"ט ס) והלכו גוים לאורך מה השמן הזה עליון על כל המשקין כך הם ישראל עליונים על כל האומות שנאמר (דנ"ס כח) ונתנך ה' אלהיך עליון מה השמן הזה אין לו בת קול כך ישראל אין להם בת קול בעולם הזה אבל לעולם הבא כתיב ושפלת מארץ תדברי:

יסורין מנקין החטא

של"ה הקדוש שער האותיות אות א' אמת ואמונה (ט)

ונקה מדה י"ג, דרשו רבותינו זכרונם לברכה (יומא פו, א) שמנקה ביסורין לבעלי תשובה למרק העון, ונקה לשבים, לא ינקה לשאינם שבים, עד כאן לשונו:

ג' מיני יסורים הם

ספר עקרים מאמר רביעי פרק י"ג

ראשון ממסכת שבועות (דף ט' עמוד ז') ומאהבת השם יתברך את הצדיק הוא שיביא עליו יסורין למרק אותה זוהמא וטומאה שבנפש כדי שתשיג המדרגה הראויה לה כפי מעשיה הטובים ולא יעיקה דבר ויסורין הללו אף על פי שהן למרוק עונות לפי שאין סבתן ידועה לאדם נקרין נסיון ונקראים גם כן יסורין של אהבה לפי דעת הרמב"ן זכרונם לברכה שכתב בשער הגמול שלעולם אין יסורין בלא עון ואולם כשהם על זה הדרך שאמרנו נקראין יסורין של אהבה לפי שהם מאהבת השם את האדם כדי שלא תמנע זוהמת איזה חטא קל שלא הרגיש בו משמגיע הנפש אל מדרגתה הראויה לה לפי מעשיה והאופן השני מן היסורין הבאין כפי הסבה הרביעית הוא לפי דעת הקדום להמפורסם באומה והוא דעת הגאון זכרונם לברכה שאמר שכבר יגיעו אל האדם יסורין בלי עון כלל

והן הנקראין יסורין של אהבה לפי שאינן באין על חטא כלל ונקראין נסיון וזה שלפעמים מביא הקדוש ברוך הוא יסורין על הצדיק לנסותו אם הוא עובד השם מאהבה גמורה כמו שכתוב (דברים י"ג) כי מנסה ה' אלהיכם אתכם לדעת וגו' או אם הוא עובד מאהבת שכר ויראת עונש וזה שלא כל האדם שמחשבתו טובה ועובד ה' מאהבה גמורה בימי השלוח וההצחה יש לאל ידו לחזק את לבו לסבול הטורח והעמל לאהבתו של מקום ולעבוד השם מתוך העוני והצער כמו מתוך השלוח וההשקט ולשא יקרא תגר על מדותיו של מקום בבא עליו צרה וצוקה ועל כן מביא הקדוש ברוך הוא יסורין על הצדיק לדעת אם יסכים המעשה הטוב עם המחשבה הטובה הלא תראה שאיוב היה בם וישר וירא אלהים וסר מרע ומחשבתו וכונתו היתה טובה ולא יכול לסבול הטורח והעמל בפעל לאהבתו של מקום כי כשבאו עליו יסורין קרא תגר על מדותיו של הקדוש ברוך הוא ומתוך כך נתאמתו דברי השטן שאמר החנם ירא איוב אלהים הלא אתה שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר לו (איוב א') ונודע שהיה עובד השם מאהבת שכר ויראת עונש לא מאהבה גמורה ועל כן כשהקדוש ברוך הוא מביא יסורין מזה המין על הצדיק נקראין יסורין של אהבה לפי שעל ידם מתברר לבני האדם האומרים על הצדיקים המצליחים שאינן עובדים מאהבה שמתוך כך יכירו הכל וידעו שהצדיקים ההם עובדים השם מתוך הצער כמו מתוך השלוח ועל זה הוא שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (נכוחות 97 י"ז עמוד א') אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו שנאמר נחפשה דרכינו וגו' פשפש ומצא יעשה תשובה שנאמר ונשובה פשפש ולא מצא יתלה בבטול תורה שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו יה וגו' תלה ולא מצא בידוע שיסורין של אהבה הן שנאמר כי את אשר יאהב ה' יוכיח וגו' ואם קבלם מאהבה מה שכרו יראה זרע יאריך ימים ולא עוד אלא שתלמודו מתקיים בידו שנאמר וחפץ ה' בידו יצלח הנה רבותינו זכרונם לברכה כללו בזה המאמר כל מיני היסורין הבאים על האדם ואמר אם רואה אדם שיסורין באים עליו כלומר עליו ביחוד שרואה ומבחין שאינן מצד הטבע הכולל ועל דרך הסבה הראשונה אבל הן באין עליו בפרט ולא מצד שום סבה כללית אז יפשפש במעשיו אם באין עליו כפי הסבה השנית כלומר על עבירות שיש בהן ידיעה ועל כן ראוי לו לפשפש במעשיו ואם פשפש

ומצא יעשה תשובה וישוב אל ה' וירחמהו פשפש ולא מצא ר"ל שלא מצא שהן כפי הסבה השנית יתלה בבטול תורה כלומר בחסרון ידיעה אם לפי שלא היה בקי בתורה ובמצות ועל כן אינו מכיר החטא כדי שיזהר ממנו על דרך ולא עם הארץ חסיד (מכות פק"ג) ואם לפי שאינו יודע להבחין על איזה צד אפשר שיגיעו אליו היסורין אף על פי שלא חטא הוא וזה כפי הסבה השלישית שכתבנו תלה ולא מצא בידוע שיסורין של אהבה הן שנאמר את אשר יאהב ה' יוכיח וגו' (משלי ג) ר"ל ואם הוא חכם ונבון גמור שאין לו לתלות לא בסבה השנית ולא בשלישית ר"ל בחסרון הכרת החטא ובחינתו בידוע שהם יסורין של אהבה ר"ל כפי הסבה הזאת הרביעית אם כפי האופן הראשון ממנה שהם מאהבת השם למרק איזה חטא קל שצריך כפרה לטהר זוהמת הנפש וטומאתה כדי שתשיג המדרגה הראויה לה כמו שהאב מיסר את בנו הרצוי לו לא לנקמה ממנו אלא לטהר אותו מן הלכלוך שבו לטוב לו למדרגה גדולה וזהו וכאב את בן ירצה (ס) ואם כפי האופן השני לנסותו אם יסבול הטורח והעמל לאהבתו של מקום ולא יקרא תגר על מדותיו ועל כן אמר אם קבלן מאהבה מה שכרו וכו' כי כשאדם מקבל היסורין בסבר פנים יפות מתרבה שכרו לפי שכל האנשים מכירין על ידו עד היכן ראוי שתגיע אהבתו של מקום ויבואו לעבוד השם מאהבה גמורה והאופן הג' מן היסורין הן הנקראין יסורין של אהבה באמת והן היסורין הבאין על האדם לא למרק חטא שאין בידו עון אשר חטא כלל שכבר קבל המירוץ הראוי לו ולא לנסותו שכבר נוסה אבל שמחסד השם ואהבתו אותו מביא עליו יסורין ולא בדברים הגלויים והידועים לבני אדם בלבד אבל גם בדברים שאינם ידועים לבני אדם כעקדה שהיתה באחד ההרים במקום שאין שם רואים אלא השם וזה כדי להרבות שכרו שיהיה לו שכר מעשה טוב ולא שכר מחשבה טובה בלבד ואם תשאל ותאמר על האופן השני אחר שהשם יתברך יודע אם יעמוד בנקיונו אם לאו וכן על אופן הג' אחר שהשם יתברך יודע שהצדיק הזה עובד ה' מאהבה גמורה בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו כמו שכבר נוסה בזה מה צורך אל היסורין הללו התשובה בזה שאין ראוי שיהיה שכר הסבל הטורח והעמל בפעל לאהבתו של מקום שוה למי שאינו סובל אותו בפעל ועל כיוצא בזה נאמר אל יתהלל חוגר כמפתח (מלכים א' כ) שאין

ראוי שיתהלל מי שלא עשה הגבורה בפעל אף על פי שהוא מוכן לעשותה והוא חגור כלי מלחמה כמי שכבר פעל ועשה הגבורה והוא המפתח מעליו כלי המלחמה ועל כן פעמים הרבה מביא הקדוש ברוך הוא יסורין על הצדיק להרגילו שיסכים המעשה הטוב עם המחשבה הטובה ויהיה ראוי לשכר יותר גדול שמתוך המעשה יתחזק לבו באהבת השם לפי שכל פעל יקנה בנפש תכונה חזקה יותר משהיא נקנית בזולת מעשה וזוכה בזה לשכר מעשה הטוב עם הכונה הטובה לא לשכר כונה טובה בלבד ויקרא ההרגל בעבודה נסיון כמו שכתב הרמב"ן זכרוננו לברכה כי למען ענותו למען נסותם (דכ"ט ט) פירושו להרגילך לסבול הטורח והעמל בפעל לאהבתו של מקום וכן פירש הכבוד שאמר כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים (שמות כ') רצה לומר שבא האלהים בקולות נוראות ובלפידים מרעידיים לשתי סבות האחת להרגילכם לסבול בפעל הטורח והעמל והצער לאהבתו של מקום לפי שהמעשה יקנה בנפש תכונה חזקה לאהבת השם ואחר שתצא המחשבה הטובה והדבור הטוב שאמרתם נעשה ונשמע אל הפעל יהיה לכם שכר המורגל על מעשה טוב לא שכר מחשבה טובה בלבד והשנית להעיר אתכם על גודל העונש המגיע לעובר על דברי השם יתברך וזהו בעבור תהיה יראתו על פניכם (ספ) וכן פירש הכתוב שאמר כי מנסה ה' אלהיכם אתכם וגו' (דכ"ט י"ג) כלומר שהשם יתברך הוא מרגיל אתכם בדרכי העבודה כדי שתתחזק בלבבכם תכונת האהבה את השם ויהיה לכם על זה שכר מעשה טוב כשיוודע בפעל שאתם עובדים מאהבה ואינכם נפתים אחר דברי הנביא ההוא או חולם החלום ההוא בעבור התועלת המדומה.

רואה אדם שיסורים באים עליו יפשפש במעשיו

ברכות ה א

אמר רבי שמעון בן לקיש כל העוסק בתורה יסורין בדילין הימנו שנאמר ובני רשף יגביהו עוף ואין עוף אלא תורה שנאמר התעיף עיניך בו ואיננו ואין רשף אלא יסורין שנאמר מזי רעב ולחומי רשף אמר ליה רבי יוחנן הא אפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותו שנאמר ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך אלא כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק הקדוש ברוך

הוא מביא עליו יסורין מכוערין ועוכרין אותו שנאמר נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי נעכר ואין טוב אלא תורה שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתִי אל תעזבו אמר רבי זירא ואיתימא רבי חנינא בר פפא בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם מדת בשר ודם אדם מוכר חפץ לחבירו מוכר עצב ולוקח שמחה אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן נתן להם תורה לישראל ושמחה שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתִי אל תעזבו אמר רבא ואיתימא רב חסדא אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו שנאמר נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה' פשפש ולא מצא יתלה בבטול תורה שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו ואם תלה ולא מצא בידוע שיסורין של אהבה הם שנאמר כי את אשר יאהב ה' יוכיח אמר רבא אמר רב סחורה אמר רב הונא כל שהקדוש ברוך הוא חפץ בו מדכאו ביסורין שנאמר וה' חפץ דכאו החלי יכול אפילו לא קבלם מאהבה תלמוד לומר אם תשים אשם נפשו מה אשם לדעת אף יסורין לדעת ואם קבלם מה שכרו יראה זרע יאריך ימים ולא עוד אלא שתלמודו מתקיים בידו שנאמר וחפץ ה' בידו יצלה פליגי בה רבי יעקב בר אידי ורבי אחא בר חנינא חד אמר אלו הם יסורין של אהבה כל שאין בהן בטול תורה שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו וחד אמר אלו הן יסורין של אהבה כל שאין בהן בטול תפלה שנאמר ברוך אלהים אשר לא הסיר תפלתי וחסדו מאתי אמר רבי אבא בריה דרבי חייא בר אבא הכי אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן אלו ואלו יסורין של אהבה הן שנאמר כי את אשר יאהב ה' יוכיח אלא מה תלמוד לומר ומתורתך תלמדנו אל תקרי תלמדנו אלא תלמדנו דבר זה מתורתך תלמדנו קל וחומר משן ועין מה שן ועין שהן אחד מאבריו של אדם עבד יוצא בהן לחרות יסורין שממרקין כל גופו של אדם על אחת כמה וכמה והיינו דרבי שמעון בן לקיש דאמר רבי שמעון בן לקיש נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין נאמר ברית במלח דכתיב ולא תשבית מלח ברית ונאמר ברית ביסורין דכתיב אלה דברי הברית מה ברית האמור במלח מלח ממתקת את הבשר אף ברית האמור ביסורין יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם: תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל וכולן לא נתנן אלא על ידי יסורין אלו הן תורה וארץ ישראל והעולם הבא תורה מנין שנאמר אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו ארץ ישראל

דכתיב כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מיסרך וכתיב בתריה כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה העולם הבא דכתיב כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר תני תנא קמיה דרבי יוחנן כל העוסק בתורה ובגמיל

דש"י

החשיתי מטוב - מן התורה:

וכאבי נעכר - מכה עכורה:

המוכר עצב - שפירש הימנו דבר חשוב כזה, ומתוך דחקו מכרו:

ושמח - שהרי הקדוש ברוך הוא מזהירם מלעזוב אותה ומשבחה לפנייהם בלקח טוב אחר שנתנה להם:

פשפש ולא מצא - לא מצא עבירה בידו שבשבילה ראוי יסורין הללו לבא:

אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ומתורתך תלמדנו - שבשביל יסורין צריך אדם לבא לידי תלמוד תורה:

יסורין של אהבה - הקדוש ברוך הוא מייסרו בעולם הזה בלא שום עון, כדי להרבות שכרו בעולם הבא יותר מכדי זכותיו:

וה' חפץ דכאו החלי - מי שהקדוש ברוך הוא חפץ בו, מחלהו ביסורין: **אשם** - קרבן:

נפשו - מדעתו:

דבר זה - שאשרי אדם אשר תיסרנו יה:

מתורתך תלמדנו - כלומר מתורתך אנו למדין אותו:

נאמר ברית ביסורין דכתיב אלה דברי הברית - אחר הקללות נאמר במשנה תורה:

אף יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם - גרסינן:

ודרך חיים - חיי העולם הבא, הויין לו תוכחות מוסר לאדם:

תוכחה לאיוב שלא פשפש במעשיו על היסורים הבאים עליו

איוב לו כג ולב"ג

והנה יוכיח אליהוא איוב על אשר לא פשפש במעשיו על היסורין הבאים עליו ולא שב אל השם יתברך כי הוא יראה שאם היה שהיה איוב צדיק בזה האופן כבר יתכן שיביא השם יתברך עליו אלו היסורין על

צד ההשגחה להשיבו מהמרי המועט אשר החל להחזיק בו וזה שהצדיקים כאשר החלו להסתבך במרי מה יגיע להם השם יתברך רעות על צד ההשגחה כמו שקדם וכאילו יגיד להם בזה המכאוב אשר הכאיבם שפעלם אשר החלו להחזיק בו הרע וימנעוהו ממנו וזה כי בבא הרע עליהם יפשפשו במעשיהם וישיבו אל לבם במה היתה החטאת הזאת ואם יקבלו תוכחת בזה וישובו אל השם יתברך יהיו מושגחים ממנו ונשמרים עד שיבלו ימיהם בטוב ושניהם בנעימים ואם לא יקבלו התוכחת ימותו בבלי דעת כי פעולות הרשע מונעות השגת המושכלות בלי ספק ובהיות הענין כן הוא מבואר שאם היה איוב שב אל השם יתברך היה נצול מאלו הרעות ולהיות הרעות הבאות לאיוב על זה האופן ר"ל על צד ההשגחה להוציאו מהמרי המעטי אשר החל להסתבך בו היה מתרעם איוב והיה חושב היותו צדיק לפי שמה שהשיגהו מהמרי היה מעטי ובלתי מושג אליו ואחר כן גנה אליהו איוב על יחסו העול והרשע לשם ית' בזה הסידור אשר סידרו מפני הרעות שימשכו ממנו ר"ל מהסידור אשר מהגרמים השמימיים לפי שבו ישלם הדין והמשפט שיתמכו העולם ויעמידוהו וזה כי בזה האופן בלבד ה' אפשר שיגיע לרשעים רע מוחש על הרשע והעול שיעשוהו כי השם ית' לא יעשה רע בעצמות כמו שביארנו בפתיחת זה הביאור וכאילו ישלם התיקון המדיני בזה הרע הנופל בזה העולם מן ההכרח ואולם הצדיקים אין להם לירא מאלו הרעות כאשר ישתדלו לדבקה בשם יתברך כפי כחם ואמר אל איוב במאמר כולל שכבר היה ראוי לו להשיג פועל השם מהנפלאות אשר הושגו לאנשים במעשיו ולזה היה ראוי לשפוט שזה הסידור הוא בתכלית השלימו האיפשר ואם נמצא בו חסרון מה הוא לפי מחשבותינו לא לפי האמת וזה שהאידי שהוא ראשית ההוויות לא יובנו הנפלאות אשר יעשה בו השם יתברך כל שכן באדם שהוא סוף כל ההוויות ובכלל כאשר נעייין בנבראו ראוי לנו לשפוט שהשם יתברך שגיא כח ומשפט ורב צדקה ושהרע לא יבא ממנו על הכוונה הראשונה:

מצוה לפרסם!

לקבל יסורים באהבה כדי שיכפרו על העוונות

קונטרס ספורים ומאמרים שנת תשמ"ב ארצות הברית נדפס ב"בית זלאטשוב" ועיין עוד מענין זה בילקוט מנחם ערך יסורים עמוד רכו, ובאגרא דפרקא אות קכד, ועוד.

פעם אחת סיפר הרב הקדוש מזבארייש זכר צדיק לברכה, אשר היו שני חברים שהיו אוהבים זה לזה מאוד ולמדו יחד, ונחלה אחד מהם ושכב בחליו זמן רב וסבל יסורים גדולים, חבירו הלך אצלו כמה פעמים לבקרו, ואחרי עבור זמן הכביד עליו חליו מאוד, אז דרש חבירו הבריא מאתו ואמר שבאם חס ושלום יפטר לעולמו אזי יבא להודיעו איך מתנהגים עמו בעולם האמת כי ידע שהיה ירא שמים, וכן היה שנפטר והלך לעולמו, ואחר עבור איזה זמן ויחלום חבירו הבריא והנה חבירו בא להודיעו התנהגותו לקיים ההבטחתו, שאלהו חבירו מה היה מהיסורים שסבלת זה זמן כביר, ענה ואמר הנה היסורים לא הועילו לי, שאלהו חבירו מפני מה, השיבו כי מי שסובל יסורים צריך שיבקש מהשם יתברך ויאמר ראה עניי ועמלי ושאל לכל חטאתי (תהלים כה יח) ואז נמרקים העוונות על ידי יסורים ומכפרים עוונותיו ואני לא ידעתי מזה ולא אמרתי הפסוק על כן לא הועילו היסורים כלל עד כאן סיפר הרב הקדוש ואחר שסיים הסיפור ואמר כי מי שיודע המעשה הזאת מצוה לספר לחבירו וחבירו לחבירו כדי לפרסם הדבר.

סיפור מזעזע

שיח שרפי קודש חלק ב' עמוד 30 אות פ"ז

שמעתי שפ"א היה בא הרב הקדוש אי"ה ממעז'בוז' זצלה"ה לבית המדרש דק"ק אפטא, בעת שהיה רב שמה, ואמר: אספר לכם מה שראיתי כעת שהביאו איש אחד לפני בית דין של מעלה לדין, ואלו מימינים לזכות ואלה משמאילים לחובה, ובתוכם בא מלאך מליץ אחד והמליץ בעדו איך שסבל כמה וכמה יסורים בעולם הזה, וכמה הרפתקאות וצער דעדרו עליו, בטח הוי כפרה לאשמתו, ויתן אליו רחמיו, והיו רוצים לפטור אותו מעונש, ובתוך כך בא מקטרג אחד ואמר: אמת כן הוא שסבל יסורים הרבה, שכדאי לפטור אותו, אך נעיינ אם קבל

עליו היסורין מאהבה, כדי שיהיה לו לכפרת עוון, ואם אמר על כל הבא עליו הפסוק (תהלים כה יח) ראה עניי ועמלי ושא לכל חטאתי, ובדקו אחריו ולא מצאו, וחזרוהו לדונו ולחייב אותו על כל מעשיו.

יסוד התשובה

המשך פרק ד'

פשפש מעשיך ותראה כל המקומות אשר פגמת

מובא על הפסוק: "נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה אל ה'", כתב הגלאנטי בבאורו וזה לשונו: וצריך האדם שיתבונן תמיד עד כמה מגיע פגם ועלבון עוונותיו, ואז כמה יתאונן ויבכה וידאג על חטאיו, וזה שאמר: "נחפשה דרכינו" - הם הדרכים העולים מן הארץ עדי מקום גבוה רשות היחיד, יחודו של עולם, "ונחקורה" - חקירה אחר חיפוש, פשפש מעשיך ותראה כל המקומות אשר פגמת, ואחר כך "ונשובה אל ה'", שאם לא תדע כמה פגמת, לא תהיה תשובתך שלימה, והנה ראשונה דע, שמגיע עליו רעה גדולה על ידי עצמו, כמו שאמר: "חטאים תרדוף רעה" - ביסורים ובמיתות בנים קטנים, שהם חשובים כגופו, גם לאחרים, כמו שכתוב: "וחוטא א' יאבד טובה הרבה" - כגון: שהעולם בכף מאזניים בשוה והוא מכריע לחוב, אוי לו שהכריע את עצמו ואת האחרים לכף חובה! גם גורם: אריכות הגלות ושפיכות דם חסידים וגזירות רעות ומיתות צדיקים שנתפסים בעוון הדור, כל זה גורם החטא. הלא יצעקו אל ה' עליו, שהביא עליהם רעה גדולה, והעלבון הגדול גם לבעלי חיים, שעל ידו נעצר השמים ואין דשא, גם לשרי נהרות ומעיינות ודשאים וצמחים מגיע העלבון, כי הנהר

יחרב וייבש, מעין נרפש ומקור נשחת, ובכן אין דשאים ואין צמחים, ונמצא שליטתם בארץ להכות לעשב ולומר לו: "גדל" - הכל בטל, כמו שאמר: בגינאי נהרא שאמר ר' פנחס בן יאיר, ואם לאו גוזרני עליך, שלא יעברו בך מים לעולם. נמצא שעלבון הוא לו, שיחרב וייבש, הרי פגם ועלבון דרך כלל לעשיית גשמיות, גם לעשיית רוחניות: "שמש וירח קדרו וכוכבים אספו נוגהם", וכמו שאמר במעשה קרח: שמש ירח עמד זבולה וכו', ולא עוד אלא שבכל יום ויום מכים אותו וכו', גם לשבעה כוכבי לכת המנהיגים וממונים על העולם בחסד וברחמים - בחטאי בני אדם מחלישים כוחם, ואין מנהיג העולם, כי אם בעלי דינים. גם למלאכים השוכנים באוירי ושרקיע מגיע העלבון והפגם שבכל אויר ואויר ובכל רקיע ורקיע. כמה מלאכים ממונים לקבל תפילתן של ישראל, כדאיתא בזהר בארוכה בפרשת ויקהל.

כי יחטא ואשם אין תפילתו נכנסת ולא נשמעת

ואתה בן אדם, הביטה וראה את חרפתך ובשתך, שכמה מחנות קדושים התקין לך ה' אלוקיך להנאתך ולטובתך, ואין להם מלאכה אחרת כי אם לעטר ולנשק תפילתך, והיה כי יחטא ואשם, אין תפילתו נכנסת ולא נשמעת, ונמצאו בטלים ממלאכתם אשר הם עושים, ואין לך עלבון גדול מזה, ולא זו בלבד אלא גם בעולם היצירה, עולם המלאכים, בפתח ההיכל "לבנת הספיר", ששם מלאך טהריא"ל, העומד לקבל תפילת היחיד - אם היא הגונה - מכניסה לפני המלך לדורון, ואם לאו - דחין לה לבר, גם למעלה מפתח זה יש שערי דמעה, וכשעולות תפילות בדמעות, מזומן אופן אחד, שנוטל אותה התפילה בדמעות, ונרשמים בהאי פיתחא, וכשאדם חוטא כל הכתות הללו הם בטילין ממלאכתם. גם חיה אחת נקראת בשם "בזק" - מתקן כל התפילות המעכבת בחד רקיע, עד שבא סנדלפו"ן, שנוטל וקושר בראש צדיק.

גם חשמ"ל, ששמו או"ר פניא"ל, שבהיכל עצם השמים, מגיע עלבון החוטא, דכד אסגיאז זכאין החשמ"ל הזה מאיר ומנהיר במיני מאורות, כמנין חשמ"ל, וסימן "באור פני מלך חיים", וכד אסגיאז חייבין אתחשיך ומאפיל, ואז כל העולם כולו בדין, הביטה וראה את חרפתך גם לד' אופנים שבהיכל נגה, כשהנשמה חוטאת נוטלים דינה מהיכל הזכות ויוצאים חוץ להיכל ממקום קדושתה להלקותה, וכן כשעלו הד' אופנים מנדין לאדם המוציא דבר נבלה מפיו, ומכריזין: "פלוני מנודה הוא", תזדהרין בפלניא נזופה הוא היא להם עלבון גדול, כמו שאמר ר' יהושע בן לוי: לא נמנתי לנדות שום אדם, ושרי פלוני היה נוהג בעצמו נדוי קודם, ואחר כך היה מנדה למי שהיה חייב נדוי, ולא עוד אלא שגם כתות קדושים רצים ממלאכתם לחוץ ולהגן על ישראל משאר עמים ולהלחם עמם, והם רצים לקראת רצים אחרים דסטרא אחרא, למהר איזה גזירה על שונאינו ישראל.

והנה הכח שיש לאלו רצים הקדושים לרוץ ולהגין על ישראל הם: התורה ועצות התחתונים, העושים בהליכה ובריצת רגליים, כגון: למהוי רהיט לפרקים וכיוצא בו, וכשאדם רץ ברגלים וחוטא מחליש כח אותם רצים. נמצא רגליים דסטרא אחרא קודמים, ונמצא זה החוטא אבד טובה הרבה.

שערי תשובה לרבינו יונה

השער הראשון – אות יב: עתה נבאר עקרי התשובה:

העקר השלישי: היגון. ישתונן כליותיו ויחשוב, כמה רבה רעת מי שהמרה את יוצרו, ויגדיל גגון בלבבו, וסער מתחולל ברעיוניו, ויגאנח במרירות לב, כי תכן שיתחרט וירע בעיניו על חטאתו אשר חטא ולא השלים חקו בזה, כי גם הפסד דינר או אסר, קשה בעיני האדם. אך אם אבד עשרו בעגנון רע ויצא נקי מנכסיו, נפשו עליו תאבל ותכבד אנחתו ונפשו מרה לו. וכן על צרות רעות ורבות כאבו נצח וגון בלבבו יומם. ויותר מהמה ראוי שיצטער ויגאנח מי שהמרה את השם ותברך והשחית והתעיב עלילה לפניו ולא זכר יוצרו אשר בראו יש מאין, וחסד עשה עמו, וידו תנחהו בכל עת, ונוצר נפשו בכל רגע, ואיך מלאו לבו להכעיס לפניו, ואיך טח מראות עיני החוטא מהשפיל לבבו. והמשפיל אשר נפקחו עיניו, יחקו הדברים האלה בלבבו, ויבואו חדרי - רוחו:

אות יג:

ומדרגות התשובה ומעלותיה, לפי גדל המרירות ועצם היגון. והיא התשובה אשר תבוא מדרך טהר הנפש וזכות שכלה, כי לפי שכלו וכפי אשר תפקחנה עיניו ירבו ויעצמו במאד מאד וגונו ברעיוניו על רב עוניו, כמו שנאמר (ישעיה נז, טז) כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף כי - רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי. באורו, כאשר יעטוף ויצטער הרוח שהוא מלפני כי הוא מן העליונים, ויעטפו נשמות אשר אני עשיתי, לא אריב עוד ולא אקצוף, כי איך לא אחון וארחם על נפש יקרה אשר

היא מלפני ונשמות אני עשיתי. על כן יקל העון כפי אשר תכבד
 עבודת האנחה עליו, כי הגון יבוא מאת טהר הנשמה העליונה,
 ונרצתה בזה יותר מאשר תרצה ברב יסורי הגוף. ומכאוביו.
 והמשל בזה, כי המלך יחמול על חניכיו ילידי ביתו הקרובים
 אליו, והם מאצילי ארץ הנכבדים, ויתן להם חנינה יותר
 מחמלתו על הרחוקים והפחותים, ואמר ונשמות אני עשיתי,
 לקרבתן אל העליונים, אף - על - פי שהגוף והכל מעשי ידיו.
 וכמוהו (שמות לב, טז) והלחת מעשה אלהים המה. ועוד אמרו
 רבותינו זכרונם לברכה (קידושין ל, ב) שלשה שתפים יש
 באדם, אביו ואמו והקדוש - ברוך - הוא. ולפי שאין לאב ולאם
 שתפות בנשמה, על כן אמר ונשמות אני עשיתי. ואמרו ונשמות
 אני עשיתי, יורה על אמרו כי רוח מלפני, כי ענינו כאשר
 בארנו:

מלחמה לה' בעמלק

אכילת חלב מביא את האדם לכפור באלוקי ישראל

כמו שראינו אצל שבתי צבי ימח שמו וזכרו.

ובנוסף לזה נביא גביית עדות מבית דין הגדול שבירושלים -
 איך ששבתי צבי לקח מנין והאכיל אותם חלב
 הכליות שהיא איסור כרת ועשה על זה הברכה ברוך אתה ד'
 אלקינו מלך העולם מתיר אסורים, כמו שמובא בספר תורת
 הקנאות לרבינו יעקב מעמדן זצ"ל והיא קבוצת מאמרים
 וכתבים נגד שבתי צבי ומתי סודו, נדפס באמסטערדאם
 תקי"ב. ונדפס בדפוס צילום בירושלים תשל"א ע"י הוצאת
 מקור, וז"ל:

טופס קבלת עדות בירושלים תוב"ב: במותב תלתא בי דינא כחדא הוינא, ואתא לקדמנא החכם הכולל מהו"ר משה חביב איש ספרדי והעיד בתורת עדות (בלשונו), וז"ל בלה"ק: אני מעיד שמפורסם הדבר בין תלמידי חכמים בירושלים וחברון, ששבתי צבי תר"ו [תיפח רוחו ונשמתו] קודם שהמיר דתו, האכיל חלב כליות לעשרה מישראל, גם צוה להם להקריב פסח בחוץ לארץ והאכילים כסדר אכילת פסח, גם עשה ברכה על אכילת חלב בזו הנוסחא, ברוך אתה ה' מתיר אסורים, וגם שמעתי דבר זה מאדם אחד בעל תורה גדול שעשה גם כן דבר זה ואחר כך עשה תשובה, גם שמעתי שבשנת תכ"ה גילה שבתי צבי על עצמו שהוא משיח בן דוד עוד שמעתי מהחכם הכולל הרב **אברהם יצחקי** אב"ד ור"מ דספרדים בעיה"ק ירושלים תוב"ב, ששמע מרבו הגדול החכם הכולל מהו"ר **משה גלאנטי** אומר, מתחילה לא הייתי מבזה לשבתי צבי ימח שמו וזכרו, אף על פי שלא הייתי מאמין בו, רק אחר שראיתי כתב יד של **שבתי צבי ימח שמו וזכרו** שכתב לכאן לאחד שהיה מאמין בו, וחתם את עצמו אני הוי"ה אלקיכם שבתי צבי, דהיינו שכתב שם הקדוש ככתיבתו, אחר זה אני מחרים אותו בכל יום ויום.

איתא במסכת (מגילה י"ב) לכן אומרים ארור המן אשר בקש לאבדי כי הוא האכיל את בני ישראל במאכלות אסורות, על ידי כך היה לו את הכח לגזור על היהודים גזירות קשות. וכתב בב"ח (אורח חיים סימן תר"ע) וזל"ק, **בפורים היתה עיקר הגזירה לפי שנהנו מסעודתו, ע"כ נגזר עליהם להרוג ולאבד את הגופים שנהנו מאכילה ושתי' של איסור ושמחה ומשתה של איסור**, וכשעשו תשובה עינוי נפשותם כמו שאמרה אסתר "לך כנוס את כל היהודים ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים" לפיכך קבעום למשתה ויום טוב לזכור את עיקר הנס. ולכן אומרים ברוך מרדכי היהודי כי בזכותו היהודים ניצלו מגזירתו של המן, הוא נזהר שיהודים לא יכשלו במאכלות אסורות, ולכן הוא ישב בשער המלך לשמור שאסתר לא תאכל אוכל שאינו כשר.